

nieuwe boeken, verslagen e.d.

Birds of Prey

Dit boek, het laatste van Leslie Brown, geeft een uitstekend inzicht in de wereld van de dagstootvogels en bevat achtereenvolgens hoofdstukken over: 'Classification and distribution; Habitats and their inhabitants; Anatomy, structure and way of life; Hunting and feeding methods; Migration and nomadism; Breeding biology; The ecology of predation' en een zeer belangrijk hoofdstuk over: 'Conservation and protection'.

Aan het slot van het boek geeft de schrijver in een vijftal aanhangsels een lijst van de levende soorten, -lijsten met de soorten per biotoop, trekkende en zwervende soorten en een lijst met bedreigde soorten. Een zeer leerzaam en interessant boek met een groot aantal voortreffelijke foto's en tekeningen, waarvan er echter te veel bij het nest zijn genomen.

H.J.L.

Leslie Brown: *Birds of Prey, their biology and ecology*. 256 pagina's, 48 kleuren- en 50 zwart-wit foto's. Tekeningen van Ian Willis (1976). Uitg. The Hamlyn Publishing Group Limited, London. Importeur voor Nederland: Meulenhoff-Bruna B.V., Amsterdam. Prijs f 25,50.

Eagles of the World

Reeds duizenden jaren geleden fascineerden de arenden de mens. In dit boek brengt de bekende stootvogelkenner, Leslie Brown, ons alle gegevens die over de arenden bekend zijn. Hun aanpassingen, hun gedrag, de broedperiode en de beschermingsproblemen. De unieke tafels met vele samengevatte gegevens is een basis voor toekomstig onderzoek. Sommige soorten zijn reeds jarenlang bestudeerd, andere soorten nog in het geheel niet. Van sommige soorten kennen we zelfs de nesten en de eieren niet! Voor buitenlandse gebruikers had een naamlijst toegevoegd moeten zijn met Nederlandse, Franse en Duitse namen van de behandelde soorten. Een fijn boek over machtige vogels!

Leslie Brown: *Eagles of the World*. 224 pag., vele zwart-wit foto's en tekeningen (1976). Uitg. David & Charles, Newton Abbot/London/Vancouver. Importeur voor Nederland: Meulenhoff-Bruna BV, Amsterdam. Prijs f 25,50.

Het Nieuwkoopse Plassengebied

Van onze andere Hollandse laagveenmoerassen zijn reeds eerder uitgebreide publicaties verschenen. Daarom is het verheugend dat nu ook het Nieuwkoopse Plassengebied aan de beurt gekomen is. Behalve aan het landschap (J. J. den Held) wordt ook uitgebreide aandacht gevraagd voor de wordingsgeschiedenis (E. E. van der Voo), het milieu (J. J. den Held), de flora (A. J. den Held), de vegetatie (A. J. & J. J. den Held) en de planologische aspecten en re-

creatie (H. G. Battjes). Het hoofdstuk over de vogels, met als aanhangsel de zoogdieren, werd door J. J. den Held en H. van der Kooij samengesteld (pagina 199 t/m 262). De broedvogels en de pleisterende, niet broedende, vogelsoorten worden per soort besproken. Er wordt een vergelijking gegeven tussen het Nieuwkoopse plassen-gebied en enkele andere vogelrijke moerasgebieden in Nederland, om een indruk te krijgen van de betekenis van het gebied in nationaal opzicht. Aan de bespreking van de Purperreiger wordt (terecht) veel aandacht besteed, maar het is jammer dat er niet een uitgewerkt kaartje is toegevoegd van terugmeldingen van aldaar geringde vogels. Maar ook Kwak, Roerdomp, Woudaapje en Lepelaar werden er broedend aangetroffen. De Bruine Kiekendief verdween er als broedvogel. Voor de Zwarte Stern werden verscheidene malen matjes uitgelegd. Soms bleken kolonies in één weekend geheel verdwenen te zijn! Er zou volgens de schrijvers nog meer waterwild van De Pot gebruik maken als er niet werd gejaagd. Vooral dit gebied bepaalt de waarde van dit plassen-gebied als waterwildgebied. Het herstel van de watervegetaties sinds 1970 zou van belang kunnen zijn geweest voor de toename van de Krooneend in Nieuwkoop. De Pot is vooral internationaal belangrijk voor Krakeend en Slobeend, mogelijk bovendien voor Smient, Nonnetje en Wilde Eend!

Het karakter van natuureservaat, dat dit gebied heeft, wordt ernstig aangetast door de sterke ontwikkeling van de recreatie!

J. J. & A. J. den Held: *Het Nieuwkoopse Plassen-gebied*. 314 pag., 19 figuren, vele foto's en pentekeningen. Met voorwoord van dr. A. Scheygrond. Met medewerking van H. G. Battjes, H. van der Kooij, E. E. van der Voo en technische tekeningen van H. Koerts Meijer, foto's W. H. Klomp, vormgeving en illustraties van J. de Hamer (1976). Uitg. W. J. Thieme & cie., Zutphen. Prijs f 39,50.

Nature in East Anglia

Met East Anglia wordt bedoeld het zuidcostelijk deel (Suffolk en Norfolk) van Engeland dat voor de Engelsen een bijzondere bekoring heeft. De pagina's 58 tot 101 worden aan de daar voorkomende vogels besteed, terwijl op pag. 183-145 een lijst van aldaar waargenomen vogelsoorten wordt vermeld. Ook de flora, zoogdieren, amfibieën en insecten worden in dit boek behandeld. Stimulerend voor diegenen die meer willen weten over het voorkomen van plant en dier in dit deel van Engeland.

S. A. Manning: *Nature in East Anglia*. 160 pag., vele zwart-wit en kleurfoto's. Met voorwoord van Robert Dougall (1976). Uitg. World's Work Ltd., The Windmill Press, Kingswood, Tadworth, Surrey. Prijs £ 3,90.

Als je goed kijkt naar vogels

Een kleurig en instructief vogelboek voor jeugdige lezers van circa 10 tot 14 jaar met goed geïllustreerde hoofdstukjes over hoe vogels zich ontwikkeld, over vliegen, manieren van vliegen, vogels die niet kunnen vliegen, de verscheidenheid van vogels, snavels om te eten, ogen en oren, verschillende tenen, schutkleuren, vrijen en paren, nestbouw, eieren en broedtijd, broedverzorging en vogeltrek. Een begrijpelijke tekst en leuke afbeeldingen.

J. L. Hicks: Als je goed kijkt naar vogels. 31 pag., vele kleurenillustraties (1976). Uitg. Elsevier, Amsterdam/Brussel. Prijs f 8,90.

Die Eier der Vögel Europas 2

Deel 1 van dit standaardwerk bespreken wij reeds eerder (jaargang 23, no. 6, pag. 287). Dit deel behandelt de zandhoenders, duiven, koekoeken, uilen, nachtzwaluwen tot en met alle zangvogels. De opmerkingen voor deel I gelden eigenlijk ook voor het tweede deel. Sommige kaartjes zoals die van de Rotsduif, Grijskopspecht, Zwarte Specht (Nederland ontbreekt), Roodstuitzwaluw, Kuifmees, Baardmannetje, Waterspreeuw, Kramsvogel (Noord-Italië en België ontbreken), Blonde Tapuit, Waaiertaartrietzanger, Vuurgoudhaantje, Bonte Vliegenvanger, Barmsijs zijn voorbeelden van kaartjes die aanvulling behoeven. Zo'n werk zou eigenlijk ook uitgebreide gegevens over de zang moeten bevatten. De per soort vermelde literatuur is waardevol. Meer biotoopfoto's zouden een welkome aanvulling zijn geweest. Verbeteringen en aanvullingen op deel 1 worden aan het eind gegeven. Een meesterwerk met een schat van gegevens en veel illustraties.

Dr. Wolfgang Makatsch: Die Eier der Vögel Europas. Deel 2. 460 pag., 88 kleurentafels, ruim 400 zwart/wit foto's (1976). Uitg. Neumann Verlag, Leipzig-Radebeul. Prijs f 85,—.

Der Zug Europäischer Singvögel 2

Het eerste deel van deze atlas bespreken wij in jaargang 22 no. 5, pag. 899. Dit tweede deel behandelt de leeuweriken, Huiszwaluw, Wielewaal, vliegenvangers, heggemussen, piepers, kwikstaarten en klauwierren. Van sommige soorten worden tot zo'n kleine 20 kaartjes met terugmeldingen van geringde vogels gegeven. Deze atlas is dan ook helemaal gebaseerd op terugmeldingen van geringde vogels. Herfststrék, overwintering, voorjaarstrek, toelichting, materiaal, bronnen, literatuur trek van ♂ en ♀ worden per soort behandeld. Van 26 vogelsoorten zijn in het totaal niet minder dan 120 kaarten gebruikt om er 4768 terugmeldingen op uit te werken. Opvallend en interessant zijn de grote verschillen in trekrichting van de diverse soorten. Bij de uitwerking van de gegevens moet terdege rekening gehouden worden met het niet terugzenden van ringen van geschoten zangvogels uit grote gebieden en streken. De Wielewaal zou wel eens

in groter aantal over Zuid-Italië kunnen terugtrekken dan over het algemeen aangenomen wordt! Voor diegenen die zich met de studie van de zangvogels bezighouden een onmisbaar werk! Er zullen nog twee delen verschijnen met tussenpozen van twee jaar.

Gerhardt Zink: Der Zug Europäischer Singvögel. Ein Atlas der Wiederfunde beringter Vögel. 2. Lieferung 1975 - Uitg. en bestelbaar bij Vogelzug-Verlag Mögggingen, Dürrenhofstrasse 16, Mögggingen. Prijs DM 62,—, inschrijvingsprijs DM 54,— als men zich verplicht voor alle delen.

Vogelflug

Voor wie zich interesseert voor het wonder, dat 'vliegen' wordt genoemd, kan zich in dit boek verdiepen hoe vogels zich voortbewegen. Start, landing, afstandsvluchten, zeilen, zweven, langzaam en snel vliegen, het achteruitvliegen van de kolibries of de bijzonder aangepaste wijzen van vliegen aangepast aan de levenswijze worden tot in de finesses door de auteur behandeld. De prachtige illustraties werden verkregen op reizen naar Spitsbergen, Afrika en de Galapagos Eilanden.

Dr. Georg Rüppell: Vogelflug. 191 pag., vele zwart-wit en kleurenfoto's, tekeningen (1975). Uitg. Kindler, München. Prijs DM 48,00.

Ornithologie

Een meesterlijke samenvatting op wetenschappelijk niveau van de veelvoudige aspecten waarin door ornithologen tegenwoordig gewerkt wordt. Het concept van dit, in zakformaat, uitgegeven boekje werd door prof. dr. Günther Niethammer samengesteld en door dr. Einhard Bezzel uiteindelijk afgemaakt. Hieruit kan de student en de enthousiaste vogelliefhebber, afhankelijk van de veel omvattende literatuur en de kostbare verzamelwerken of handboeken, de stof der ornithologie overzien en zich in de problematiek van de verschillende richtingen van onderzoek verdiepen. In duidelijke taal worden bouw en functies van het organensysteem overzichtelijk uiteengezet. De aanpassing van het vliegen, het uitzonderlijke van vogels, gaat als een rode draad door de behandeling van de veren, het skelet, spieren, voedsel, adem en bloedsomloop. Aanknopingspunten met de algemene zoölogie zijn overal te vinden, zodat voor studerende aansluiting op andere studieonderwerpen overal te vinden zijn. Uitgebreid worden vraagpunten over energieverbod, geluid, voortplanting en verplaatsingen (trek) behandeld. Een boekje is een naslagwerk geworden voor studerende van allerlei richting, zoals biologie, bosbouwkunde, biogeographie of landschapsecologie, evenzo voor amateuronderzoekers, natuurbeschermers, vakmensen en vogelvrienden.

Einhard Bezzel: Ornithologie. 303 pag., 24 afbeeldingen, 7 tabellen. Uni-Taschenbücher 681. (1977). Verlag Eugen Ulmer, Stuttgart. Prijs DM 19,80.